

ΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΑΛΛΙΩΤΙΚΟ ΑΠ' ΤΑ ΑΛΛΑ

ΑΠΟ
ΤΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΖΩΗ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

— Τί είναι αυτό πού
ἀκούγεται; Ψέλνει κανείς;
— Δέν βλέπω κανένα,
Δέσποτα. Μόνο κάποια
παιδιά παίζουν ἔξω στήν
παραλία...

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλέξανδρος βγήκε στό παράθυρο πού ἔβλεπε πρὸς τή θάλασσα. Ὁ ἥλιος ἔγερνε πρὸς τή δύση του ἀφήνοντας τό γλυκό φῶς τοῦ δειλινοῦ νά ἀπλώνεται στόν ὀρίζοντα. Στήν ἀκροθαλασσιά μιά παρέα μικρῶν παιδιῶν ἔπαιζαν ἀνέμελα. Ὁ σεβάσμιος ἐπίσκοπος ἔμεινε ἀπό μακριά νά τὰ κοιτάζει καί νά θαυμάζει τήν ἀπλότητα καί ἀθωότητά τους. Ἦταν αὐτό μιά εὐχάριστη νότα μέσα στά σοβαρά προβλήματα καί τούς κινδύνους πού ἀντιμετώπιζε ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας τά χρόνια ἐκεῖνα, τότε πού αὐτοκράτορας ἦταν ὁ φοβερός Διοκλητιανός. Ὁρθιος στό παράθυρο ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλέξανδρος συλλογιζόταν τό μέλλον αὐτῶν τῶν παιδιῶν. Ἄραγε θά τούς παρασύρει τό ρεῦμα τῆς εἰδωλολατρίας ἢ θά ἀκολουθήσουν τήν χριστιανική ζωή, ἴσως καί τήν ὁδὸ τοῦ μαρτυρίου; Πρὸς στιγμήν ἔκανε νά φύγει, ἀλλά κοντοστάθηκε. Συνέχισε νά παρατηρεῖ τό παιχνίδι τῶν παιδιῶν ὄχι ἀδιάφορα ὅπως πρῶτα. Αὐτό δέν μοιάζει μέ συνηθισμένο παιχνίδι! Οἱ κινήσεις τῶν παιδιῶν χαρακτηρίζονταν ἀπό μιά ξεχωριστή τάξη καί ἱεροπρέπεια. Δέν ἄργησε νά καταλάβει ὅτι τὰ παιδιά ἀναπαριστοῦσαν τήν τέλεση τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος. Ἄλλοι εἶχαν τό ρόλο τῶν κατηχομένων, ἄλλοι τῶν ἱερέων, ἐνῶ ξεχώριζε καί ἓνα παιδί πού τοῦ εἶχαν ἀναθέσει τό ρόλο τοῦ ἐπισκόπου. Ὁ μικρός αὐτός μέ ἀκρίβεια καί σοβαρότητα πρωτοστατοῦσε

στήν ὅλη τελετή, καί στό τέλος, ἐκεῖ στήν ἄκρη τῆς θάλασσας, βάπτισε τούς συνομηλίκοις του πού δέν ἦταν χριστιανοί.

Μόλις ὁ ἀρχιεπίσκοπος κατάλαβε τί συμβαίνει, ἔστειλε νά καλέσουν τά παιδιά κοντά του, γιά νά τοῦ δώσουν τίς ἀπαραίτητες ἐξηγήσεις. Βεβαιώθηκε ὅτι τὰ παιδιά δέν εἶχαν κανένα σκοπό νά ἐμπαίξουν ἢ νά βεβηλώσουν τό μυστήριο. Ἰδιαίτερη ἐντύπωση ὅμως τοῦ ἔκανε τό παιδί πού εἶχε τό ρόλο τοῦ ἐπισκόπου στό πρωτότυπο καί χαριτωμένο παιχνίδι. Ἦταν ὁ Ἀθανάσιος. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος μίλησε μαζί του καί διαπίστωσε ὅτι τό μικρό αὐτό παιδί εἶχε τελέσει τό Βάπτισμα μέ βαθιά συναίσθηση τῆς ἱερότητας τῶν πράξεών του καί μέ ἀξιοθαύμαστη ἀκρίβεια στούς τύπους τοῦ μυστηρίου! Ἐκρινε λοιπόν ὅτι, κατ' ἐξαίρεσιν, τό μυστήριο μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ἔγκυρο. Ὁ ἴδιος ἀπλῶς τό ὀλοκλήρωσε, σφράγισε τούς νεοφώτιστους μέ τό Ἅγιο Χρίσμα καί τούς ἄφησε νά φύγουν.

Αὐτό τό περιστατικό ἔγινε ἀφορμὴ ὥστε ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλέξανδρος νά προσέξει ιδιαίτερα τόν μικρό Ἀθανάσιο, στό πρόσωπο του ὁποῖο διέκρινε ἓνα παιδί μέ σπάνια χαρίσματα. Ἐνα παιδί πού ὑποσχόταν πολλά γιά τό μέλλον. Γι' αὐτό καί πρότεινε στούς γονεῖς του νά τόν ὀδηγήσουν στό σχολεῖο νά μάθει γράμματα. Ὁ νεαρός Ἀ-

θανάσιος συνεχῶς προόδευε καί ὁ ἀρχιεπίσκοπος, πού θαύμαζε τήν ἐξέλιξή του, τόν προσέλαβε ὡς Γραμματέα.

Παράλληλα, ὁ Ἀθανάσιος προχωροῦσε καί στίς σπουδές του, πάντοτε μέ τήν φροντίδα τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Ἄλλωστε ἡ Ἀλεξάνδρεια, ὅπου ζοῦσε, ἀποτελοῦσε σπουδαῖο πολιτιστικό κέντρο τῆς ἐποχῆς καί ἔδινε πλούσιες εὐκαιρίες γιά ἀνώτερη μόρφωση. Τίς εὐκαιρίες αὐτές ἀξιοποίησε ὁ νεαρός σπουδαστής, χωρίς ὅμως ποτέ νά χάσει τόν προσανατολισμό του. Ἄν καί γνώρισε τήν ἀρχαία κλασσική γραμματεία, τή φιλοσοφία, τή ρητορική καί ἄλλες ἐπιστήμες, ἐκεῖνο πού ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπό ὅλα ἦταν ἡ Θεολογία. Κυριολεκτικά τόν ἀπορροφοῦσε ἡ μελέτη τῶν θείων Γραφῶν. Καθημερινά διάβαζε Παλαιά καί Καινή Διαθήκη καί μέ προσοχή κρατοῦσε τά θεῖα νοήματα στό νοῦ καί τήν καρδιά του. Ἀνάμεσα στά πολλά χαρίσματα, πού διέθετε, ἦταν καί ἡ πολύ δυνατή μνήμη πού τόν βοηθοῦσε νά θυμᾶται μέ θαυμαστή ἀκρίβεια τί διάβασε καί ποῦ τό διάβασε. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ἀργότερα, ἐνῶ ἀσκήτευε στήν ἔρημο καί δέν εἶχε κοντά του κανένα βοήθημα, ἔγραψε δύο σπουδαῖα θεολογικά ἔργα μέ τίς παραπομπές του στούς συγγραφείς νά εἶναι ἀκριβέστατες¹.

Ἐνα τόσο φωτεινό καί ἀκτινοβόλο πνεῦμα, ὅπως ὁ Ἀθανάσιος, μιά τόσο ὡραία ψυχή ἀπό τά πρῶτα παιδικά καί νεανικά χρόνια ἀφοσιωμένη στήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, δέν θά μπορούσε νά μείνει πολύ στό δρόμο τῶν θεωρητικῶν γνώσεων καί σπουδῶν. Ὁ Ἀθανάσιος ποθοῦσε τώρα νά μαθητεύσει σ' ἕνα ἄλλο σχολεῖο. Στό σχολεῖο τῆς ἐρήμου.

Στήν ἔρημο τῆς Θηβαΐδας, στήν Αἴγυπτο, γνωρίζει τόν «καθηγητή τῆς ἐρήμου», τόν Μέγα Ἀντώνιο. Γιά μεγάλα διαστήματα παραμένει κοντά του καί ἀφοσιώνεται στήν προσευχή καί στή μελέτη. Τό παράδειγμα τοῦ ὁσίου ἀσκητῆ τόν συγκινεῖ καί τόν ἐμπνέει. Ὁ ἴδιος ἀργότερα θά γράψει τόν Βίο τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου, ὅπου πε-

ριγράφει μέ μοναδικό τρόπο τούς ἀσκητικούς ἀγῶνες καί τήν θαυμαστή ζωή τοῦ ὁσίου ἀσκητῆ.

Ὅταν ἔφθασε σέ ἡλικία 23 χρονῶν, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλέξανδρος τόν χειροτόνησε διάκονο καί τόν κράτησε κοντά του ὡς πολύτιμο συνεργάτη καί βοηθό. Καί ὁ Ἀθανάσιος δέν τόν διέψευσε. Ὁ νεαρός διάκονος ἦταν αὐτός πού κατατρόπωσε τόν αἰρεσιάρχη Ἄρειο στήν Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδο, ἐνῶ ἀργότερα διαδέχθηκε στό θρόνο του τόν ἀρχιεπίσκοπο Ἀλέξανδρο.

Ὁ Ἀθανάσιος ἀγωνίστηκε γιά τήν ἀλήθεια μέχρι θανάτου. Ἡ ζωή του ἦταν γεμάτη περιπέτειες, κινδύνους καί ἐξορίες. Τίποτε ὅμως δέν τόν ἔκαμψε. Ἀναδείχθηκε πραγματικά «στόλος τῆς Ὁρθοδοξίας». Ἀλλά κι ἡ ἀρετή του τόσο πολύ ἔλαμπε, ὥστε ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος νά τοῦ πλέξει ἕνα μοναδικό ἐγκώμιο: «Ἀθανάσιον ἐπαινῶν, ἀρετῆν ἐπαινέσομαι». Δηλαδή εἶτε τόν Ἀθανάσιο ἐπαινέσω, εἶτε τήν ἀρετή, εἶναι τό ἴδιο! Δίκαια λοιπόν ἔλαβε τό προσωνύμιο Μέγας. Ἔτσι ἐκεῖνο τό μικρό χαριτωμένο παιδί ἔγινε ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας², «ὁ ἡρωικώτερος τῶν ἁγίων καί ὁ ἀγιώτερος τῶν ἡρώων»³.

Νικηφόρος

1. Τά δύο αὐτά ἔργα εἶναι τό «Κατά Ἑλλήνων» (δηλ. κατά εἰδωλολατρῶν) καί τό «Περί ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου».

2. Ἡ μνήμη του τιμᾶται στίς 18 Ἰανουαρίου, ἐνῶ στίς 2 Μαΐου εορτάζουμε τήν ἀνακομιδή τῶν τιμῶν λειψάνων του.

3. Κων/νος Παπαρρηγόπουλος.